

การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี*

DEVELOPING INNOVATIONS FOR HEALTH PROMOTING OF MIGRANT WORKERS IN THE RESTAURANT BUSINESS IN CHONBURI PROVINCE

ภูมิพัฒน์ สำรวยสินธุ์, ภัทธีรา ผลงาม*

Phumiphat Samruaysin, Patthira Phon-ngam*

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Liberal Arts, North Bangkok University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: patthiraw@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่มและการประชุมระดมความคิดเห็น กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร พนักงานและแรงงานข้ามชาติในร้านอาหารจังหวัดชลบุรี รวมทั้ง สมาคมนายจ้างและลูกจ้าง และ ตัวแทนจากเทศบาล รวมทั้งสิ้น 70 คน วิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ ได้ 4 นวัตกรรม และได้นำนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติ โดยการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางสุขภาพ ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1.1) ออกกำลังกาย และ 1.2) อบรมสุขอนามัยขั้นพื้นฐาน 2) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางจิต ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 2.1) เข้าวัดทำบุญ ในวันทางศาสนา และ 2.2) ทำบุญตักบาตรทุกวันพระ 3) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางสังคม ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 3.1) ทำ CSR แบ่งทีมเก็บขยะหน้าชายหาด และ 3.2) รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ และ 4) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางปัญญา ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 4.1) นั่งสมาธิ และ 4.2) เล่นเกมส์ฝึกปัญญา การประเมินผลการนำนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติ พบว่า แรงงานข้ามชาติที่เข้าร่วมกิจกรรมมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่ป่วยด้วยโรคตามฤดูกาล ไม่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีสุขภาพจิตดี ได้รับความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการชีวิตการทำงานได้ เจ้าของร้าน พอใจในสุขภาพของแรงงานที่ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคตามฤดูกาล แรงงานข้ามชาติมีความรู้ในการดูแลสุขภาพ

คำสำคัญ: การส่งเสริมสุขภาพ, แรงงานข้ามชาติ, นวัตกรรมสังคม, นวัตกรรมสุขภาพ

Abstract

The purpose of this research was to develop an innovation to promote the health of migrant workers in the restaurant business in Chonburi Province. It's research and development. The qualitative research method consists of in-depth interviews, focus group discussion, and brainstorming. The target groups consists of restaurant business operators, restaurant workers, and migrant workers in Chonburi Including all relevant parties such as employers' and employees'

associations and NGOs, representatives from municipalities, totaling 70 people. The method to verify data using the triangulation technique. The data was analyzed by using the content analysis method. The research results showed that the development of innovations promoted the health of migrant workers in 4 innovations. The implementation of innovation by carrying out various activities as follows: 1) innovation to promote health well-being implemented 2 activities: 1.1) physical exercise and 1.2) basic hygiene training. 2) Innovation to promote mental well-being, implemented 2 activities: 2.1) going to temples to make merit on religious days and 2.2) an activity to make merit and offer food to monks every Buddhist monk's day 3) innovation to promote social well-being, implemented 2 activities: 3.1) doing CSR by dividing teams to collect trash in front of the beach and 3.2) pouring water on adults and asking for blessings for adults, and 4) promoting innovation Intellectual well-being, implemented 2 activities: 4.1) meditating and 4.2) playing intellectual games. The Innovation evaluation was found that the migrant workers who participated in the activities were physically healthy, don't get sick with seasonal diseases, not infected with the corona virus 2019, have good mental health, gain knowledge in health care, able to apply knowledge in working life. The restaurant owner was satisfied with the health of the workforce., don't get sick with seasonal diseases, including migrant workers having knowledge in health care

Keywords: Health Promotion, Migrant Workers, Social Innovation, Health Innovation

บทนำ

แรงงานข้ามชาติมีความสำคัญต่อภาคการผลิตทำให้การผลิตสินค้าและบริการออกมาสู่ตลาดได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลทางบวกต่อกำไรที่เพิ่มสูงขึ้นและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนและการบริโภคครัวเรือน ด้วยสาเหตุดังกล่าว แรงงานข้ามชาติจึงส่งผลต่อการเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของประเทศผู้รับแรงงานข้ามชาตินั้น (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2563) แต่เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกที่สอง ในปี 2564 พบว่า ต้นตอของการแพร่ระบาดของโรคมาจากแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสมุทรสาคร และแพร่กระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทยอย่างรวดเร็วเกิดเป็นคลัสเตอร์ต่าง ๆ มากมายรวมทั้งคลัสเตอร์ แรงงานข้ามชาติ ในค่ายพักคนงานด้วย ซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้ป้องกันได้ถ้ามีระบบในการส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสม ถึงแม้ว่าการจ้างแรงงานข้ามชาติจะสร้างโอกาสในการทำงานของแรงงานเหล่านั้นก็ตาม แต่การจ้างแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อในหลาย ๆ ด้าน เช่น ทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยการเข้ามาของแรงงานข้ามชาติจำนวนมากอาศัยอยู่ในเขตเมืองมากกว่าเขตชนบท อันส่งผลต่อความแออัดของเมือง โดยเฉพาะในเขตโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในด้านสาธารณสุขโดยแรงงานข้ามชาติเหล่านี้เป็นพาหะในการนำโรคต่าง ๆ จากประเทศของตนเข้ามาสู่ประเทศไทย เช่น โรคเท้าช้าง มาลาเรีย ฯลฯ ซึ่งโรคเหล่านี้เคยรักษาหายไปแล้วจากประเทศไทยแต่กลับเป็นซ้ำจากแรงงานข้ามชาติที่นำเข้ามา

จังหวัดชลบุรีเป็นเมืองเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นจังหวัดที่มีรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ มากที่สุด ตั้งแต่ มกราคม – เมษายน 2565 เป็นอันดับ 4 ของประเทศ (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565) จึงเป็นเป้าหมายที่แรงงานข้ามชาติจะเดินทางเข้ามาขายแรงงาน จากสถิตินักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดชลบุรีในปี 2563 มีจำนวน 11,224,397 คน ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องสร้างรายได้เฉลี่ย 102,755.13 ล้านบาท ต่อปี (สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี, 2564) จึงทำให้ธุรกิจร้านอาหารเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเป็นโอกาสที่ดีในการทำงานของแรงงานข้ามชาติเนื่องจากมีร้านอาหารใหม่ ๆ เกิดขึ้นจำนวนมากซึ่งร้านอาหารเหล่านี้นิยมใช้แรงงาน

ข้ามชาติในการทำงาน เพราะแรงงานเหล่านี้จะทำงานด้วยความขยัน อดทนและไม่มีข้อต่อรอง ต้องการเพียงให้มีรายได้และที่พักให้ก็พอใจ ซึ่งแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เป็นแรงงานสัญชาติลาว มีเพียงเล็กน้อยที่มีสัญชาติกัมพูชา และพม่า แรงงานข้ามชาติที่ทำงานในร้านอาหารเป็นแรงงานถูกต้องตามกฎหมายมีการจดทะเบียนแรงงานต่างชาติ ส่วนใหญ่แรงงานได้ค่าจ้างวันละ 350-450 บาท หรือเดือนละ 10,500 - 13,500 บาท มีสวัสดิการ ที่พัก และอาหารให้รวมทั้งการทำประกันสุขภาพกับโรงพยาบาลรัฐ ข้อดีของการจ้างแรงงานต่างชาติ คือ ประหยัดต้นทุนค่าแรงงาน แรงงานต่างชาติมีความอดทนสูงและทำงานขยันกว่าแรงงานไทย และเสริมความมั่นคงในการประกอบกิจการ (ภูมิภัสร์ วิชญกุลทรัพย์, 2565) แรงงานข้ามชาติเหล่านี้มีปัญหาด้านสุขภาพ การดูแลความสะอาดของตัวเอง การรับประทานอาหาร และสุขภาพอื่น ๆ อีกมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมสุขภาพให้แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ สุขภาวะตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1998) ได้สรุปว่าสุขภาวะหมายถึงสภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต และทางสังคม รวมทั้งสุขภาวะทางจิตวิญญาณ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติในจังหวัดชลบุรีให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ สุขภาวะ ทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ ตามที่กล่าวไปแล้วนั้นซึ่งการส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาตินั้นดำเนินการได้ค่อนข้างยากลำบาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ ซึ่งเรียกว่านวัตกรรม โดยนวัตกรรมเป็นแนวคิดและวิธีการใหม่ที่ยังไม่มีใครเคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ซึ่งยังไม่เคยมีนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในร้านอาหารในจังหวัดชลบุรีมาก่อน จึงจำเป็นต้องพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะนี้โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แรงงานข้ามชาติ เจ้าของร้านอาหาร รวมทั้งภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงแรงงาน ร่วมกับสมาคมนายจ้างและลูกจ้าง และตัวแทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักวิชาการ นักจัดกิจกรรมเพื่อระดมสรรพกำลังในการร่วมกันพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะให้แรงงานข้ามชาติ

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยร่วมกับเจ้าของสถานประกอบการร้านอาหารตระหนักถึงความจำเป็นต้องพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติเพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ไม่เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค สามารถสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และความต้องการในการส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อนำนวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหารไปสู่การปฏิบัติ
4. เพื่อประเมินผลการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหารไปสู่การปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการประชุมระดมความคิดเห็น

กลุ่มเป้าหมาย

ประกอบด้วย เจ้าของสถานประกอบการธุรกิจร้านอาหาร พนักงานในร้านอาหารและแรงงานข้ามชาติในจังหวัดชลบุรี จำนวน 45 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงกำหนดคุณสมบัติต้องมีประสบการณ์การทำงานในธุรกิจ

อย่างน้อย 1 ปี รวมทั้งภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ กระทรวงแรงงานร่วมกับสมาคมนายจ้างและลูกจ้าง และตัวแทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งสิ้น 70 คน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้นำเค้าโครงวิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ รหัสโครงการ LA 7/2565 ได้พิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมายในการตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการวิจัย โดยให้กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ตัดสินใจในการเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง กลุ่มเป้าหมายสามารถออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลาระหว่างการเข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลทุกอย่างที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น เมื่อกลุ่มเป้าหมายยินดียินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มเป้าหมายลงนามในเอกสารยินยอม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ดังนี้

1. ประเด็นการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อสัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการผู้ประกอบการผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร พนักงานและแรงงานข้ามชาติ ในร้านอาหาร ในจังหวัดชลบุรี ดังนี้

1.1 แรงงานข้ามชาติมีสุขภาพเป็นอย่างไรบ้าง สุขภาพดีหรือไม่ เจ็บป่วย หรือไม่ บ่อยไหม มีโรคประจำตัวไหม เวลาเจ็บป่วย รักษาอย่างไร ไปโรงพยาบาลไหน ไปที่ไหน ใครออกค่าใช้จ่ายให้

1.2 ในปัจจุบันสถานประกอบการของท่านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ หรือไม่ ส่งเสริมอย่างไร มีหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือหรือไม่ ช่วยอย่างไรบ้าง

1.3. ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ มีปัญหาอะไรบ้าง อย่างไร ใครแก้ไข้ปัญหา

1.4 มีความต้องการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติอะไรบ้าง อย่างไรต้องการให้ใครช่วยจัดกิจกรรมบ้าง

2. ประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อทราบความต้องการในการส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ ดังนี้

- ความต้องการในการส่งเสริมส่งเสริมสุขภาวะ ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ ต้องการอะไรบ้าง

3. ประเด็นประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อระดมความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริม สุขภาวะที่เหมาะสมกับแรงงานข้ามชาติ

- การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี ควรมีกิจกรรม ในแต่ละนวัตกรรมควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะ มีวิธีการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (R&D) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และความต้องการในการส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ โดย สัมภาษณ์เจาะลึก เจ้าของสถานประกอบการผู้ประกอบการร้านอาหาร พนักงานในร้านอาหารและแรงงานข้ามชาติ ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 15 คน (Saaty, T. L., 1970) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ และ สนทนากลุ่ม พนักงานและแรงงานข้ามชาติเพื่อทราบความต้องการในการส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ จำนวน 10 คน

สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมสุขภาวะ เพื่อนำเข้าสู่การประชุมระดมความคิดเห็นในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ โดยใช้วิธีประชุมระดมความเห็น ผู้เข้าประชุมระดมความคิดเห็นประกอบด้วยเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร พนักงานในร้านอาหาร และแรงงานข้ามชาติในจังหวัดชลบุรี รวมทั้งภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ กระทรวงแรงงานร่วมกับสมาคมนายจ้างและลูกจ้าง และ ตัวแทนจากเทศบาล และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ รวมทั้งสิ้น 30 คน หลังจากได้นวัตกรรมแล้วได้จัดประชุมเพื่อวิพากษ์นวัตกรรมที่ได้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ กับแรงงานข้ามชาติ สามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ เกิดประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 นำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะไปสู่วิเคราะห์ใช้ กับแรงงานต่างชาติในร้านอาหารหลง หลง และร้านอาหารติดมันส์ในจังหวัดชลบุรี โดยเลือกกิจกรรมที่เป็นความต้องการจำเป็นอย่างรีบด่วนในร้านอาหาร นั้น ๆ กำหนดระยะเวลาการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะไปทดลองใช้เป็นเวลา 4 เดือนโดยการลงมือปฏิบัติจริง (Action learning) กับแรงงานข้ามชาติจำนวน 20 คน ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะทำงาน
2. ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาเลือกกิจกรรมตามความสำคัญก่อนและหลังและสามารถทำได้จริง ผลการประชุมได้พิจารณาเลือก กิจกรรม จากทั้ง 4 นวัตกรรมที่ได้

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะไปสู่การปฏิบัติ โดยการประเมินจาก Outputs และ Outcomes โดยประเมินผลจากการสัมภาษณ์แรงงานต่างชาติและผู้ประกอบการร้านอาหารที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 15 คน

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางกาย ที่นำมาใช้ท่านมีความพึงพอใจหรือไม่ อย่างไร ท่านเห็นว่านวัตกรรมนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาวะทางกายของแรงงานข้ามชาติหรือไม่
2. นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางจิตที่นำมาใช้ ท่านมีความพึงพอใจหรือไม่ อย่างไร ท่านเห็นว่านวัตกรรมนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาวะทางจิต ของแรงงานข้ามชาติหรือไม่
3. นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางสังคม ที่นำมาใช้ ท่านมีความพึงพอใจหรือไม่ อย่างไร ท่านเห็นว่านวัตกรรมนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาวะทางสังคมของแรงงานข้ามชาติหรือไม่
4. นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาที่นำมาใช้ ท่านมีความพึงพอใจหรือไม่ อย่างไร ท่านเห็นว่านวัตกรรมนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาของแรงงานข้ามชาติหรือไม่

การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลโดยการพิจารณาถึงเวลา สถานที่ และบุคคล ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และบุคคลผู้ให้ข้อมูลแล้ว ข้อมูลที่ได้จะเหมือนเดิมหรือไม่อย่างไร เช่น ถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาสุขภาวะจะถามตั้งแต่สามคนขึ้นไป ถ้าได้คำตอบไม่ตรงกันจะถามซ้ำอีกจนกว่าจะได้คำตอบตรงกัน

ส่วนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการวิเคราะห์เนื้อหาในเบื้องต้นไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูล แล้วนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ แยกประเภท และวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดเพื่อหาข้อสรุปแล้วจึงนำเสนอรายงานผลการวิจัยแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และความต้องการในการส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร ใช้วิธีสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า ในบางร้านยังไม่มีวิธีการส่งเสริมสุขภาวะอย่างจริงจังมีเพียงจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่ และการสังสรรค์ถ้าหากเงินทิปที่ได้รับจากลูกค้าถึงยอดที่กำหนด (2000 บาท) ส่วนในบางร้านพนักงานจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่กันเองเท่านั้น

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาตินั้นเนื่องจากไม่มีการจัดกิจกรรม ดังนั้น จึงไม่พบปัญหาในการจัดกิจกรรม ส่วนในบางร้านที่ไม่มีการจัดกิจกรรมให้พนักงาน แต่พนักงานบางคนอาจมีการสังสรรค์กันเองบ้าง บางคนไม่ร่วมเพราะต้องการพักผ่อน ที่ผ่านมายังไม่พบปัญหาอย่างจริงจัง

1.3 ผลการศึกษาความต้องการในการส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร โดยใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) พบว่า การส่งเสริมสุขภาวะทางกาย ต้องการให้มีกิจกรรมออกกำลังกาย และต้องการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสาขา เช่น แข่งกีฬาด้วยกัน และการส่งเสริมสุขภาวะทางจิต ต้องการให้มีกิจกรรมนั่งสมาธิในวันพระ ผักสดในการทำงาน และกิจกรรมการผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน รวมทั้งจัดกิจกรรมเข้าวัดทำบุญในวันพระหรือในวันหยุด ส่วนการส่งเสริมสุขภาวะสังคมต้องการให้มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในหมู่คณะให้ทุกคนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน การทำงานร่วมกันจะมีความสุข โดยต้องการให้มีการจัดกิจกรรมในวันหยุดพักผ่อนพร้อมกันทั้งร้าน และต้องการให้มีการจัดกิจกรรมพาไปเที่ยวพักผ่อนนอกสถานที่ รวมทั้งต้องการให้มีการเลี้ยงสังสรรค์วันปีใหม่ มีจับฉลากร่วมกัน รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาทางความคิดและสติปัญญา การเล่นเกมฝึกสมอง ฝึกปัญญา.

2. ผลการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี

จากการระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดเวทีระดมความคิดเห็นผลจากการประชุมระดมความคิดเห็นได้นวัตกรรม 4 ด้าน ตามกรอบการพัฒนาสุขภาวะขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1998) คือ 1) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางกาย จากการประชุมเห็นควรดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1.1) การออกกำลังกาย และ 1.2) กิจกรรมอบรมสุขอนามัยขั้นพื้นฐาน 2) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางจิต จากการประชุมเห็นควรดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 2.1) กิจกรรมเข้าวัดทำบุญ ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันมาฆบูชา 2.2) กิจกรรมทำบุญตามประเพณี และ 2.3) กิจกรรมทำบุญตักบาตรในวันพระ 3) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางสังคม จากการประชุมเห็นควรดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 3.1) ทำ CSR แบ่งทีมเก็บขยะหน้าชายหาด และ 3.2) รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ 4) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา จากการประชุมเห็นควรดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 4.1) กิจกรรมนั่งสมาธิ และ 4.2) กิจกรรมเล่นเกมฝึกปัญญา (ทายคำ)

3. ผลการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติไปสู่การปฏิบัติ

ได้นำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติไปสู่การปฏิบัติเป็นเวลา 4 เดือน โดยมีการประชุมเพื่อพิจารณาเลือกกิจกรรมที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ดำเนินการก่อน -หลัง ดังนี้ 1) นวัตกรรมทางสุขภาพ ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการออกกำลังกาย และ 1.2) กิจกรรมอบรมสุขอนามัยขั้นพื้นฐาน 2) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางจิต ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 2.1) กิจกรรมเข้าวัดทำบุญในวันทางศาสนา และ 2.2) กิจกรรมทำบุญตักบาตรทุกวันพระ 3) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางสังคม ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 3.1) ทำ CSR แบ่งทีมเก็บขยะหน้าชายหาด และ 3.2) รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ และ 4) นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 4.1) กิจกรรมนั่งสมาธิ และ 4.2) กิจกรรมเล่นเกมฝึกปัญญา

4. ผลการประเมินผลการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหารไปสู่การปฏิบัติ โดยการสัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการและแรงงานข้ามชาติที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า แรงงานที่เข้า

ร่วมกิจกรรมนี้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่มีความเครียดและมีความสุขมากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทำให้แรงงานมีความรู้ในการดูแลสุขภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ ส่วนเจ้าของร้านพอใจที่แรงงานได้ออกกำลังกายบ้าง ดูแลสุขภาพได้อย่างเหมาะสม และมีสุขภาพดีไม่เจ็บป่วยด้วยโรคตามฤดูกาล แรงงานมีความสุขจิตใจดีขึ้น ไม่มีภาวะเครียด สังเกตเห็นได้ว่าแรงงานข้ามชาติหน้าตาแจ่มใส มีความรักใคร่ในหมู่คณะ เล่นด้วยกัน ลดปัญหาขัดแย้งทะเลาะวิวาทได้ มีสมาธิทำงาน รับคำสั่งจากลูกค้าได้ผิดพลาดน้อยลงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และความต้องการในการส่งเสริมสุขภาพแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการส่งเสริมสุขภาพแรงงานข้ามชาติในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรีพบว่าในบางร้านยังไม่มีวิธีการส่งเสริมสุขภาพอย่างจริงจังมีเพียงจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่และมีการสังสรรค์หากเงินทิปที่ได้รับจากลูกค้าถึงยอดที่กำหนด (2000 บาท) ส่วนในบางร้านพนักงานจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่กันเองเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสภาพการทำงานที่เลิกงานดึกพนักงานตื่นนอนสายมากจึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมใด ๆ และแรงงานมีความจำเป็นต้องทำงานหาเลี้ยงชีพเป็นหลัก ส่วนในด้านสุขภาพไม่เคยมีกิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี ยกเว้นในกรณีเจ็บป่วยจึงไปโรงพยาบาลซึ่งแรงงานต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของวรรณวดี พูลพอกสินพบว่า การใช้บริการในหน่วยบริการสุขภาพที่ระบุในบัตร แรงงานข้ามชาติจะถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้บริการสุขภาพทุกครั้ง ครั้งละ 30 บาท ทั้งกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสมรรถภาพ ส่วนสภาพปัญหาในการส่งเสริมสุขภาพแรงงานข้ามชาตินั้นเนื่องจากไม่มีการจัดกิจกรรม ดังนั้น จึงไม่พบปัญหาในการจัดกิจกรรม ส่วนในบางร้านที่ไม่มีการจัดกิจกรรมให้พนักงาน แต่พนักงานบางคนอาจมีการสังสรรค์กันเองบ้าง บางคนไม่รวมเพราะต้องการพักผ่อน ที่ผ่านมายังไม่พบปัญหาอย่างจริงจัง (วรรณวดี พูลพอกสิน, 2561) ผลการศึกษารั้งนี้ให้ผลแตกต่างจากการศึกษาของวีระกุล อรัณยะนาค และศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ ได้จัดกิจกรรมการพัฒนาคูณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวในด้านสุขภาพ ได้แก่ มีบัตรประกันคุณภาพ เข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี มีการเลือกใช้ยาตรงกับโรค อ่านฉลากยาก่อนการใช้อยู่ทุกครั้ง รับประทานอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ ไม่กินอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อร่างกายและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (วีระกุล อรัณยะนาค และศิริบุญ จงวุฒิเวศย์, 2560)

2. ผลการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ

ผลการพัฒนาได้นวัตกรรมฯ 4 ด้าน คือ 1) นวัตกรรมทางสุขภาพ 2) นวัตกรรมทางจิตใจ 3) นวัตกรรมทางสังคม และ 4) นวัตกรรมทางปัญญา ทั้งนี้กิจกรรมที่ได้จากนวัตกรรมทั้งหมดนี้มาจากความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งได้มีการวิพากษ์นวัตกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรม ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาสุขภาพขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1998) ที่ได้กำหนดกรอบในการส่งเสริมสุขภาพให้ครอบคลุมในทุกมิติทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ การศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของภัทรธิดา ผลงาม ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาวัฒนธรรมในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ในชุมชน จังหวัดเลย ผลการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ พบว่า ได้ 4 นวัตกรรม คือ นวัตกรรมด้านสุขภาพ นวัตกรรมด้านสังคม นวัตกรรมด้านจิตวิญญาณและนวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ (ภัทรธิดา ผลงาม, 2560)

3. ผลการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติไปสู่การปฏิบัติ

โดยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละนวัตกรรม ดังนี้

3.1 นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางสุขภาพ ได้ดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1) การออกกำลังกาย และ 2) การอบรมสุขอนามัยขั้นพื้นฐาน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะแรงงานข้ามชาติทำงานทุกวันไม่เคยได้ออกกำลังกายจึง

ต้องการให้จัดกิจกรรมออกกำลังกาย ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่สรุปว่า พฤติกรรมการออกกำลังกายเป็นสิ่งจำเป็นต่อสุขภาพของแรงงานข้ามชาติทั้งนี้เพราะการออกกำลังกายทำให้หัวใจเต้นแรงและเร็วขึ้น สามารถฉีกโลดไปเลี้ยงสมองและอวัยวะต่าง ๆ ที่ร่างกาย การทำงานของปอดดีขึ้น การย่อยอาหาร ดีขึ้นป้องกันโรคท้องผูกได้ ไตทำงานดีขึ้น ต่อมาเหงื่อทำงานมากขึ้น กล้ามเนื้อที่ร่างกายทำงานดีขึ้น ภูมิต้านทานโรคดีขึ้น และผ่อนคลายความเครียดได้ด้วย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของสรารุณี พงษ์พิพัฒน์ และคณะ ที่สรุปว่าการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพที่ดีและร่างกายแข็งแรง ส่วนอบรมสุขอนามัยขั้นพื้นฐาน เป็นการเสริมความรู้ในการดูแลสุขภาพและเน้นให้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ให้แรงงานข้ามชาตินำกลับไปปฏิบัติด้วยตนเอง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดในอดีตไม่เคยมีกิจกรรม เช่นนี้มาก่อน โดยที่การอบรมเป็นกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (สรารุณี พงษ์พิพัฒน์ และคณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ในผู้ใหญ่ที่สรุปสาระสำคัญว่าความต้องการและความสนใจของผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาจึงจะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสมโดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ (Knowles, M. S., 1980) ดังนั้น ทฤษฎีการเรียนรู้จึงใช้เป็นแนวทางที่สำคัญในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของแรงงานข้ามชาติโดยจำเป็นต้องพิจารณาวิธีการที่ช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของแรงงานข้ามชาติ อีกทั้งผลการศึกษายังเป็นไปตามกลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพของกฎบัตรอตตาวา (हत्य ชิตานนท์, 2552) ที่เสนอแนวคิดการให้การศึกษาการอบรมและการให้ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขซึ่งเป็นกลยุทธ์พื้นฐานของงานส่งเสริมสุขภาพทั้งนี้อาจทำได้ผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีหลากหลายประเภท ในยุคข้อมูลข่าวสารปัจจุบันนี้

3.2 นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางจิต โดยดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1) เข้าวัดทำบุญ ในวันสำคัญทางศาสนาโดยเริ่มวันแรกในวันมาฆบูชา วันที่ 6 มีนาคม 2566 เป็นต้นไป กิจกรรมทำบุญตามประเพณี เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ และ 2) กิจกรรมทำบุญตักบาตรทุกวันพระ ซึ่งแรงงานข้ามชาติที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างได้รับความสุขสนุกทั้งนี้เพราะแรงงานข้ามชาติได้รับความสุขสบายใจที่ได้เข้าวัด ทำบุญไหว้พระ สวดมนต์ อีกทั้งบรรยากาศในวัดสงบร่มเย็นสบาย ได้พบปะเพื่อนร่วมวัยเดียวกันหลายคน ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เล่าเรื่องราวของชีวิตที่ผ่านมา ได้แลกเปลี่ยนปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน จึงนำมาซึ่งความสุข ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางการสร้างความสุขของบรรลุ ศิริพานิช ที่ได้กล่าวว่าการได้ไปวัดหรือโบสถ์เพื่อฟังเทศน์ฟังธรรมหรือสันทนาธรรมที่ทำให้จิตใจของตนสงบและเป็นสุข นอกจากนั้นกิจกรรมนี้ส่งเสริมให้แรงงานข้ามชาติได้มีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาจิตใจ โดยการเข้าวัด ทำบุญ สวดมนต์ร่วมกันซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้เป็นกิจกรรมพัฒนาจิตวิญญาณที่เป็นไปตามแนวคิดการพัฒนาสุขภาพทางจิตที่มีสาระสำคัญว่าสุขภาพทางจิตหมายถึงการมีสุขภาพจิตดี มีจิตที่เข้มแข็ง มีจิตที่พร้อมในการดำเนินชีวิต และมีสมาธิหลุดพ้นความครอบงำจากกิเลส (บรรลุ ศิริพานิช, 2540)

3.3 นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางสังคม โดยดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1) การทำ CSR แบ่งทีมเก็บขยะหน้าชายหาด และ 2) การรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมทั้งหมดนี้เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งการทำ CSR การร่วมมือกันทำประโยชน์เพื่อสังคมทำให้เกิดความอึดเอิบใจ ผลจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับหลักการสร้างความสุขของนิธิพัฒน์ เมฆขจร ที่ได้เสนอแนวทางการสร้างความสุขว่าควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการทำกิจกรรมที่ชื่นชอบ เช่น การทำงานอดิเรกที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกายของตนเอง การทำกิจกรรมของสมาคมหรือชมรม และ/หรือ การประกอบอาชีพเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่าที่ทำได้ เช่น การทำขนมขาย การจักสาน การประดิษฐ์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อคลายเหงา เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ (นิธิพัฒน์ เมฆขจร, 2552) ส่วนการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่นั้นเป็นประเพณีในวันปีใหม่อไทยและสปป.ลาวก็มีการ กิจกรรม เช่นนี้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่นั้นจะช่วยทำให้หัวใจเป็นสุข มีความสุขบรรยากาศในงานนี้เต็มไปด้วยรอยยิ้ม ความอบอุ่น สนุกสนาน และเป็นกันเอง ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่สรุปว่าการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่เป็น

การแสดงความรักและความกตัญญูต่อบิดามารดา ผู้ใหญ่ และผู้มีพระคุณ ด้วยความเชื่อที่ว่า เป็นการขอขมาลาโทษที่ผู้น้อยอาจเคยล่วงเกินผู้ใหญ่ พร้อมทั้งรับคำอวยพรเพื่อเป็นสิริมงคลในชีวิตแก่ตนเองตลอดไป ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ถือว่าเป็นประเพณีที่ดั้งเดิม (สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2566) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของภัทรธิดา ผลงาม ได้พัฒนารูปแบบส่งเสริมสุขภาพและได้นำรูปแบบด้านสังคมไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินโครงการรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างสัมพันธ์ภาพทางสังคมในกลุ่มครอบครัวและเพื่อน ๆ (ภัทรธิดา ผลงาม, 2562) และผลการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพตามกฎหลักออกดตาว่า ที่ได้สรุปกลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพว่าควรมีวิธีการปฏิบัติที่สำคัญ คือ การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมทางสังคมที่สนับสนุนสุขภาพ โดยสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างประชาชนกับสภาพแวดล้อมทางสังคมตามหลักการโดยทั่วไปที่จะต้องสนับสนุนให้เกิดการดำรงอยู่ร่วมกัน ดูแลซึ่งกันและกัน ของคนในชุมชนโดยการจัดกิจกรรมร่วมกัน (หทัย ชิตานนท์, 2552)

3.4 นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางปัญญา โดยดำเนิน 2 กิจกรรม คือ 1) นั่งสมาธิ และ 2) กิจกรรมเล่นเกมสฟีกปัญญา (ทายคำ ไ้คำ) ทั้งนี้เพราะการนั่งสมาธิเป็นการบำบัดจิตใจให้สงบนิ่ง ช่วยให้สมองปลอดโปร่งยิ่งขึ้น เพิ่มทักษะการจัดการความเครียด นอกจากนี้สมาธิช่วยให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้มากขึ้น สามารถรักษาโรคร้ายแรงเรื้อรังและโรคเจ็บปวดเรื้อรัง โดยไม่ต้องกินยาแก้ปวด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการทำสมาธิกับการรักษาโรค ได้สรุปว่าการทำสมาธินอกจากจะเป็นการฝึกฝนจิตใจให้เกิดความสงบสุขแล้ว ยังมีประโยชน์ในการช่วยบรรเทาโรคหรือภาวะทางร่างกายบางชนิดได้ โดยเฉพาะโรคที่ทรุดลงด้วยความเครียดการทำสมาธิอาจมีส่วนช่วยบรรเทาโรคหรือภาวะต่าง ๆ เช่น ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า (โปรเพด, 2565) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของกิตตา ปรัตถจริยา ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมการบริหารจิตตามแนวพุทธ พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมนี้ทำให้ตนได้รับความรู้ความเข้าใจต่อหลักธรรมบุญสิกขาเพิ่มมากขึ้น มีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำในปัจจุบัน มีจิตใจที่สงบสุขมากขึ้น มีความวิตกกังวลลดลง และมีความอดทนมากขึ้น (กิตตา ปรัตถจริยา, 2560)

4. ผลการประเมินการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติไปสู่การปฏิบัติ

ผลการประเมินการนำนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติไปสู่การปฏิบัติ พบว่า แรงงานข้ามชาติและผู้ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจโดยเฉพาะแรงงานได้รับประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญา ที่เป็นเช่นนี้ เพราะแรงงานได้เข้าร่วมกิจกรรมตามที่ตนเองต้องการ ได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทำให้ได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพจึงทำให้แรงงานข้ามชาติพึงพอใจผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของความพึงพอใจที่สรุปว่าบุคคลจะเกิดความพึงพอใจเมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการ (ภัทรธิดา ผลงาม, 2562) และสอดคล้องกับการการวิจัยของดนชิดา วาทินพุมพร และธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความรู้ทางสุขภาพให้แก่แรงงานข้ามชาติซึ่งมีการประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ พบว่า แรงงานข้ามชาติมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความรู้ทางสุขภาพในระดับมากในทุกด้านของ (ดนชิดา วาทินพุมพร และธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ, 2560)

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยได้นวัตกรรม 4 นวัตกรรม คือ นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางกาย นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางจิตใจ นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางสังคม และนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพทางปัญญา ผลการนำนวัตกรรมฯ ไปสู่การปฏิบัติก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อแรงงานทำให้แรงงานมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีสมาธิในการทำงาน มีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเองดีขึ้น มีสมาธิมากขึ้นทำงานผิดพลาดน้อยลง ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงาน

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สามารถใช้เป็นแนวทาง/นโยบายในการส่งเสริมสุขภาพของแรงงานไทยและแรงงานต่างชาติได้ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพในด้านสุขภาพ จิตใจ สังคม และปัญญา ซึ่งผู้ประกอบการร้านอาหารอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในร้านอาหารของตนเองได้ และข้อเสนอแนะทางวิชาการ ผลการศึกษาในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะทางวิชาการที่มีเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เช่น สำนักงาน สาธารณสุขนำไปประยุกต์ใช้กับแรงงานทั่วไป รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสุขภาพใช้เป็นแนวทาง ในการอบรมเสริมความรู้ทางวิชาการในด้านสุขอนามัยให้แรงงานข้ามชาติในพื้นที่อื่น ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพจิตของแรงงานข้ามชาติ และควรมีการวิจัยเพื่อสร้าง นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติในพื้นที่อื่น ๆ ในเชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). ข้อมูลรายได้สะสมจากการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กิตดา ปรีตถจริยา. (2560). การวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมการบริหารจิตตามแนวพุทธ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 12(3), 35-42.
- ดนชิดา วาทินพุดผะ และธีรศักดิ์ อุ่ณารมย์เลิศ. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความรอบรู้ทางสุขภาพให้แก่แรงงานข้ามชาติ. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(1), 502-518.
- นิธิพัฒน์ เมฆจร. (2552). การผ่อนคลายความเครียดสำหรับผู้สูงอายุ. เรียกใช้เมื่อ 27 ธันวาคม 2565 จาก <http://www.stou.ac.th/stoukc/elder/main>
- บรรลุ ศิริพานิช. (2540). คู่มือผู้สูงอายุฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้านสำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- โปรเพด. (2565). ประโยชน์ของการนั่งสมาธิ. เรียกใช้เมื่อ 27 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.pobpad.com>
- ภัทรธิดา ผลงาม. (2560). การพัฒนานวัตกรรมในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน จังหวัดเลย. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- _____. (2562). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนบ้านภูบ่อปิด จังหวัดเลย. สังคมศาสตร์ วารสารทางวิชาการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 31(2), 82-105.
- ภูมิภัสส์ วิชญกุลทรัพย์. (15 มกราคม 2565). ปัญหาของแรงงานต่างด้าว. (ภูมิพัฒน์ สารวยสินธ์, ผู้สัมภาษณ์)
- วรรณวดี พูลพอกสิน. (2561). หลักประกันสุขภาพเพื่อการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว: มุมมองจากต้นทุนของสังคมไทย. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, 26(1), 1-33.
- วีระกุล อรัณยนาถ และศิริบุณ จงวุฒิเวศย์. (2560). การพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าว. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 6(1), 43-51.
- สถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2566). ประเพณีการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่. เรียกใช้เมื่อ 7 เมษายน 2566 จาก <http://www.culture.ru.ac.th/index.php>
- สรารุณ พงษ์พิพัฒน์ และคณะ. (2560). การบริหารจัดการศูนย์กีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในมหาวิทยาลัย. กีฬาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 1(1), 52-61.
- สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี. (2564). รายงานสถิติจำนวนประชากร จังหวัดชลบุรี ปี 2563. ชลบุรี: สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี.

- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2563). แนวโน้มการเข้ามาทำงานของแรงงานข้ามชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน.
- หทัย ชิตานนท์. (2552). การส่งเสริมสุขภาพแนวใหม่. เรียกใช้เมื่อ 27 ธันวาคม 2565 จาก <https://advisor.anamai.moph.go.th>
- Knowles, M. S. (1980). The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy. Englewood Cliffs, NJ: Cambridge Adult Education.
- Saaty, T. L. (1970). How to Make a Decision: The Analytic Hierarchy Process. European Journal of Operational Research, 48(1), 9-26.
- World Health Organization. (1998). The World Health Report. Geneva: World Health Organization.